

Regionaal- ja põllumajandusministri käskkirja „Regionaalministri 4. jaanuari 2024. a käskkirja nr 3 „Maakondlike arenduskeskuste tegevuste elluviimise toetuse andmine” muutmise eelnõu seletuskiri

1. Eelnõu ettevalmistajad

Regionaalministri 4. jaanuari 2024. a käskkirja nr 3 „Maakondlike arenduskeskuste tegevuste elluviimise toetuse andmine“ (edaspidi *käskkirja*) muutmise eelnõu ja seletuskirja on koostanud Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi regionaalarengu osakonna peaspetsialist Tea Caeiro Batista (tel 5885 1479, e-post tea.caeiro@agri.ee). Eelnõu juriidilise ekspertiisi on teinud kohalike omavalitsuste osakonna õigusnõunik Olivia Taluste (tel 5885 1453, e-post olivia.taluste@agri.ee).

2. Eelnõu sisu

Eelnõuga kavandatakse teha käskkirjas järgmised muudatused:

Eelnõu punkt 1. Käskkirja punkt 1.2 tunnistatakse kehtetuks. Bürokratia vähendamise ja õigusselguse huvides muudetakse EMTAK-i koodidel põhinevad tegevusvaldkondade välistused, milleks toetust ei anta, kehtetuks ja lisatakse käskkirja punkti 6 mittetoetatavad tegevused, mis osaliselt katavad välistatud valdkondi.

Käskkirja andmise algne mõte oli, et välistatud valdkondades elluviija ega ka elluviija partnerid ei korralda koolitusi ega muid tegevusi. Mittetoetatavate tegevuste selgitus on leitav järgnevas punktis.

Eelnõu punkt 2. Käskkirja punkti 6 pealkiri nimetatakse ümber „Toetatavad ja mittetoetatavad tegevused“. Hetkel näeb punkt 6 ette vaid toetatavad tegevused.

Eelnõu punktid 3 ja 6. Käskkirja punktis 6.3 nimetatakse, millisel juhul kohaldatakse ELi vähese tähtsusega abi andmise õigust.

Eelnõu punkt 4. Õigusselguse loomiseks lisatakse käskkirja alapunkti 6.5. loetelu piirkondlikest või maakondlikest toetusest mittetoetatavatest tegevuste valdkondadest. Need on tegevuste valdkonnad, milles elluviija ega ka elluviija partnerid ei või käskkirja raames korraldada koolitusi ega muid tegevusi. Nendeks on müügi vahendamine ning hulgi- ja jaekaubandus, kinnisvaraalne tegevus, tubakatoote tootmine, hasartmängude ja kihlvedude korraldamine, kindlustustegevus, reisijate- ja kaubavedu, rentimine ja kasutusrent, fossiilkütustega seotud tegevused, mis vastavad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1058 artiklis 7 nimetatud tegevustele ja tegevusvaldkondadele.

Tavapärased välistused on:

- eetiliste kaalutluste tõttu, milleks on näiteks hasartmängud, tubakatootmine;
- kaalutluste tõttu, et teatud valdkondades pole vajalik riigil sekkuda – turg toimib või pole selles valdkonnas riigi sekkumine vajalik/põhjendatud;

Samuti võib piirata valdkondi, kui toetusraha on vähe ja vaja on konkreetselt sihtida vahendid sinna, kus nad on kõige mõjusamad.

Eelnõu punkt 5. Käskkirja punktis 7 muudetakse tegevuse 21.1.4.11 „VKE-de oskuste arendamine maakondlikes arenduskeskustes“ tulemusmõõdikut, mida korrigeeriti rakenduskava muudatusega madalamaks.

Rakenduskavas planeerimisel ja mõõdikute seadmisel kirjeldatud risk „tegelik turuvajadus meetmete vastu on mõnevõrra erinev ning see toob kaasa näitajate sihttasemete või omafinantseeringu osakaalu mittetäitmise“ realiseerus. Eeldus, et VKE-dele suunatud

koolitusprogrammides osaleb keskmiselt 3 töötajat ühest ettevõttest osutus valemiks ja tulemusmõõdiku „VKE-de töötajad, kes läbivad koolituse aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskuste arendamiseks sihttase 23700 osutus ebarealistlikuks. 2024. aasta 10 kuu andmete põhjal oli maakondlike arenduskeskuste poolt korraldatud koolitustel osalejatest 80% mikroettevõtted. Seega reaalselt osaleb koolitustel ühest ettevõttest keskmiselt 1,2 töötajat. Väljundnäitajaks planeeritud 7900 ettevõtja kohta on seetõttu põhjendatud planeerida osalema koolitustel 9480 töötajat. Uus sihttase vastab ka täpsemalt tänasele reaalsele koolituste turuhinnale ning võimaldab pakkuda osalejate võimalusi minna oskuste omandamisega rohkem süvitsi. Uus tulemusnäitaja sihttase 9480 on rakenduskava muudatusega Euroopa Komisjoni poolt kinnitatud.

Eelnõu punktid 7 ja 8. Käskkirja punkti 15 muudetakse ja lisatakse võimalus anda vähese tähtsusega abi põllumajandustoodete esmatootmisega ja kalapüügi- ja vesiviljelustoodete esmatootmisega tegelevatele ettevõtetele, juhul, kui nad osalevad koolitustel või muudel sündmustel, millele arvestatakse VTA-d.

Kalapüügi- ja vesiviljeluse valdkonna puhul on peetud silmas laiemas tähenduses sinimajanduse valdkonda. Sinimajanduse mõiste on suhteliselt uus ja seda on hakatud tegelikult laialdasemalt kasutama pärast Rio de Janeiros toimunud ÜRO säästva arengu konverentsi (UNCSD) 2012. aasta juunis.

Sõnaveebis on järgnevad näited:

Mõiste “sinine majandus” hõlmab kõiki tegevusvaldkondi, mis on seotud veealadega. Igasugune inimtegevus, mis toimub merel või sisevetel, all- või pealpool veepinda, põhineb teadmistel põhja sügavusest ja iseloomust ning sõltub võimalike ohtude määraltusest ja arusaamast hoovustest. Sellealase informatsiooni kogumine ja levitamine on mere- ja sisevete alade mõõdistajate ja kartograafide pärusmaa, kelle töö loob aluse kõikide teiste valdkonnas tegutsevate elukutse esindajatele.

Käskkirja punkti 15 muudatusest lähtuvalt saavad maakondlike arenduskeskuste poolt korraldatud koolitustel ja kõigil muudel üritustel osaleda ka põllumajanduse, kalapüügi ja vesiviljelusega tegelevad ettevõtjad. Maakondlikud arenduskeskused viivad oma tegevusi läbi iga aastase tegevuskava alusel, mis kooskõlastatakse Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumiga. Maakondlike arenduskeskuste tegevussuunad on VKEde teadlikkuse kasvatamine ja nõustamine maakondlikes arenduskeskustes ja VKEde oskuste arendamise koolituste korraldamine aruka spetsialiseerumise, tööstusliku ülemineku ja ettevõtlusega seotud oskuste arendamiseks.

Juhul kui abi antakse ettevõtjatele, kes ei tegele kalapüügi- ja vesiviljelustoodete esmatootmisega ega põllumajandustoodete esmatootmisega, siis tuleb kohaldada horisontaalse vähese tähtsusega abi määrust (EL) 2023/2831.

Juhul kui abi antakse ettevõtjatele, kes tegeleb põllumajandustoodete esmatootmisega, siis tuleb kohaldada põllumajanduslikku vähese tähtsusega abi määrust (EL) nr 1408/2013. Põllumajandustoodete esmatootmine on aluslepingu I lisas loetletud põllundus- ja loomakasvatussaaduste tootmine ilma kõnealuste toodete olemust muutva täiendava töötlemiseta (nt elusloomad, teravili, piim, munad, mesi jne). Aluslepingu I lisa on leitav [siit](#). Lisaks esmatoodetele sisaldab I lisa ka töödeldud põllumajandustooteid (nt või, margariin, naturaalne jogurt jne). Põllumajandustoodete töötlejatele ja turustajatele antakse abi komisjoni määruse (EL) 2023/2831 kohaselt, v.a artikli 1 lõike 1 punkti d alapunktis i ja ii nimetatud juhtudel.

Juhul kui abi antakse ettevõtjale, kes tegeleb kalapüügi- ja vesiviljelustoodete esmatootmisega, siis tuleb abi andmisel kohaldada kalamajandusliku vähese tähtsusega abi määrust (EL) 717/2014. Kalapüügi- ja vesiviljelustoodete esmatootmine on kõigi veeorganismide püügi, kasvatamise või viljelemisega seotud toimingud, samuti põllumajandusettevõttes või pardal tehtavad toimingud, mis on vajalikud loomse või taimse saaduse esmamüügiks ettevalmistamiseks, sealhulgas lõikamine, fileerimine või külmutamine, ning esmamüük edasimüüjatele või töötlejatele. Ettevõtetele, kes tegelevad kalapüügi- ja vesiviljelustoodete

töötlemise ja turustamisega antakse abi komisjoni määruse (EL) 2023/2831 kohaselt, v.a artikli 1 lõikes 1 punktis b nimetatud juhul.

Vähese tähtsusega abi, mida antakse määruse (EL) 2023/2831 alusel, võib kumuleerida määruste (EL) nr 1408/2013 (põllumajandus) ja (EL) nr 717/2014 (kalandus) alusel antud abiga tingimusel, et kumuleerimisel **sektoripõhiseid ülemmäärasid** ei ületata. Seega ühele ettevõtjale antava vähese tähtsusega abi ülemmäär on 300 000 eurot, kui abi antakse määruste (EL) 2023/2831, (EL) nr 1408/2013 ja (EL) nr 717/2014 alusel.

Kui ettevõtja tegutseb nii põllumajanduse esmatootmises kui ka kalandus- ja vesiviljeluses, võib nendele tegevustele antud abi kumuleerida kokku kuni nende määruste kõrgeima lubatud ülemmääraní. See tähendab, et kui hetkel on põllumajanduse vähese tähtsusega abi ülemmäär 50 000 eurot ja kalanduse vähese tähtsusega abi ülemmäär 40 000 eurot, siis võib mõlemas sektoris tegutsev ettevõtja saada kokku 50 000 eurot vähese tähtsusega abi.

Näiteks, kui ettevõtja tegutseb nii põllumajanduses, kalanduse ja töötlemises ja on saanud kalanduse vähese tähtsusega abi 40 000 eurot, siis tal oleks võimalik saada põllumajanduse vähese tähtsusega abi veel 10 000 eurot ja horisontaalset vähese tähtsusega abi 250 000 eurot.

3. Eelnõu kooskõlastamine

Eelnõu töötati välja koostöös Riigi Tugiteenuste Keskuse, MTÜ-ga Maakondlikud Arenduskeskused, maakondlike arenduskeskustega ning Regionaal- ja Põllumajandusministeeriumi riigiabi nõunikuga.

Eelnõu esitati mitteametlikuks kooskõlastamiseks Rahandusministeeriumile, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumile, Haridus- ja Teadusministeeriumile, Sotsiaalministeeriumile, Kliimaministeeriumile ning Eesti Linnade ja Valdade Liidule. Eelnõu esitati arvamuse avaldamiseks Riigi Tugiteenuste Keskusele ja MTÜ-le Maakondlikud Arenduskeskused.

Mitteametliku kooskõlastusringi tagasiside laekus RM-lt, RTK-lt. MKM ja KLIM teatasid meili teel, et neil kommentaare ei ole.

Rahandusministeeriumilt laekusid vähese tähtsusega abi sõnastuse parendusettepanekud, millega osaliselt arvestati. RTK poolt esitati küsimus põllumajandusliku ja kalamajandusliku VTA arvestamise kohta. Selgitus on lisatud seletuskirja.

(allkirjastatud digitaalselt)

Marko Gorban

Kantsler